

50 років на посту президента Національної академії наук України

Півстоліття Національну академію наук України очолює **Патон Борис Євгенович** — видатний вчений, всесвітньо відомий спеціаліст у галузі зварювання, металургії та технології металів, академік НАНУ, Заслужений діяч науки і техніки УРСР, лауреат Ленінської премії, Державних премій СРСР і України, двічі Герой Соціалістичної Праці, Герой України.

Народився Борис Євгенович Патон 27 листопада 1918 року в Києві в родині професора, завідувача кафедри Київського політехнічного інституту Євгена Оскаровича Патона — талановитого вченого й інженера. Саме за ініціативою Є.О. Патона в складі Академії наук УРСР у 1934 р. був створений Інститут електрозварювання, який діє й донині.

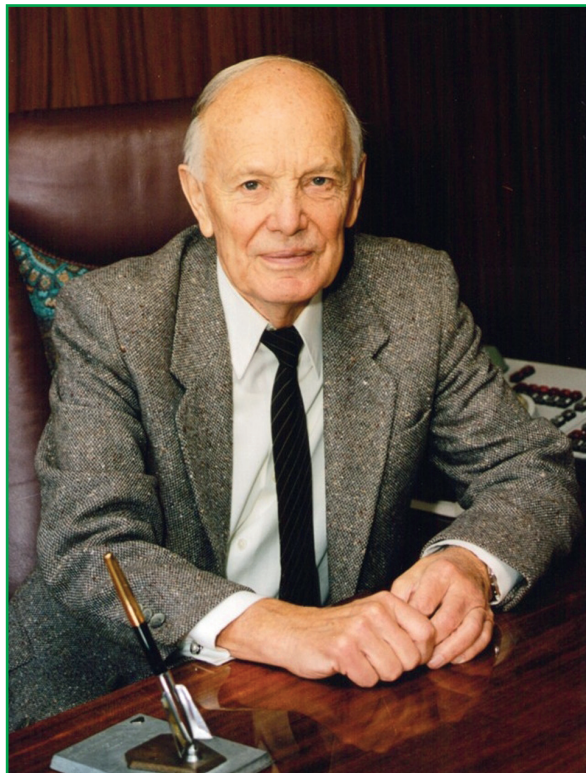
У 1941 році, після закінчення Київського політехнічного інституту, Б.Є. Патона направили у м. Горький на завод «Червоне Сормово», а 1942 року — перевели на роботу в Інститут електрозварювання, який знаходився тоді в м. Нижній Тагіл. З цим Інститутом він не розстається вже 70 років і з них на посаді директора вже майже 60 років. Разом із вченими та науково-технічним складом Інституту брав активну участь у розробці та впровадженні принципово нових зварювальних апаратів для виготовлення озброєння, зокрема — кращого середнього танка Другої світової війни Т-34.

1945 року Борис Євгенович захистив кандидатську, а 1952 — докторську дисертацію. У 1951 р. його обрали членом-кореспондентом, а в 1958 — академіком Академії наук УРСР. 1962 року Б.Є. Патон став академіком АН СРСР. Загальними зборами Академії наук Української РСР 27 лютого 1962 року Бориса Євгеновича обрано президентом АН УРСР.

Під керівництвом Б.Є. Патона вперше в колишньому СРСР були розроблені принципово нові технології, методи й техніка для створення виробництв із виготовлення високоякісних труб великого діаметра для будівництва потужних газотранспортних систем.

Багатогранною й успішною стала діяльність Інституту електрозварювання та його директора в розробці технологій, методів та технічних засобів для вирішення таких задач, як зварювання в польових умовах, на стапелях, під водою і в космосі, автоматизація й механізація процесів наплавлювання різних матеріалів на поверхні робочих органів машин та обладнання гірничо-металургійного комплексу. Під керівництвом та з безпосередньою участю вченого вперше в світі створено системи багатofакторного управління процесами контактного зварювання оплавленням.

У 1990-ті роки Борис Євгенович запропонував використовувати спеціальні методи зварювання живих

тканин при проведенні хірургічних операцій. До нинішнього часу успішно виконано десятки тисяч таких операцій, а за розробку нового напрямку в медицині очолюваний ним творчий колектив удостоєно Державної премії України в галузі науки й техніки.

Під керівництвом Б.Є. Патона розроблені нова структура Національної академії наук України та її Статут. Завдяки Борису Євгеновичу вдалося добитись прийняття на законодавчому рівні історичних рішень за Статутом НАН України як самоврядовуваної наукової організації. Його величезний досвід, світовий авторитет, талант вченого та організатора, а також унікальні особливості його особистості мають важливе стабілізуюче значення в нинішній складний для всіх час. В межах Академії створено ряд нових Інститутів, зокрема — проблем ринку й економіко-екологічних досліджень, регіональних досліджень, демографії й соціальних досліджень та ін. Інститути НАНУ беруть активну участь у розробці інноваційних програм розвитку економіки України, в дослідженні її історії, культури, мови, у вирішенні багатьох технічних, соціальних та екологічних проблем. Борис Євгенович Патон демонструє прекрасні риси організованості, діловитості, вміння безпомилково знаходити головне й приймати правильні рішення. Його неодноразово обирали депутатом Верховних Рад СРСР і УРСР, а також керівником та членом різних державних комітетів та комісій. Він почесний член багатьох академій наук, університетів і наукових товариств, президент Міжнародної асоціації академій наук (з 1993 р.).

**Колектив Інституту захисту рослин НААН України
широко вітає академіка Бориса Євгеновича Патона
з 50-річчям президентства,
зичить йому міцного здоров'я, бадьорості,
творчої наснаги та величезних успіхів
у діяльності для блага
нашої країни й світу.**